

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

Quomodo homines per diem dementari possint. Cap. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

plaga, erumpentem lachrimam subiectus unguis in mytulam corruet, & digressi haud multo post redeunt, quod fluxit è vulnere coalitum inuenturi. Sed Thebicum optimum. Idem de hyoscyamo dicendum, & de cicuta. Et his omnibus possumus

Pomum somnificum conficere.

Constat enim opio, mandragora, cicute succo, hyoscyami seminibus, hisq; moschum additur, vt odore illicito olitorem feriat, in pilam conglobato, quantum pugno quis comprehendat, hoc sæpius adorando lumina somno demulcet, ac ligat. Tandem mirus tradetur

Modus, quo quis dormiens soporiferum medicamentum hauriat.

Sed quæ diximus facile quis cognosceret post somnum à medicamento malè mulctatum, & secum suspicionem afferunt. Sed ex quampluribus dictorum quinta essentia extrahitur somniferis menstruis: hoc plumbeis vasculis clauditur, sed optimè operculatis, ne minimam auram expirent, nam euanesceret medicamentum. Veniendi tempore amoto operculo, dormienti naribus admouetur, subtilissimamq; vim halitus haurit olfactu, itaq; sensus arcem obsidet, vt profundissimo demergatur somno, non nisi maximo conatu experrecturus. Post somnum nulla capitis grauedo remanet, nec doli suspicio. Hæc solerti Medico clara sunt, impio obscura.

Quomodo homines per diem dementari possint.

C A P. II.

POST soporifera medicamenta dicemus, quæ homines mente alienatos reddat, cognata res: eadem enim plantæ, quæ somnum inducunt, si paulò plus propinentur, dementant, sed non quæ id perpetuo operentur, docebimus, sed quæ nos iucundo spectaculo per diem demulceri possint, & post ludum nulla remanet noxa, & incipiemus à

Mandragora mentem alienare
quomodo possit. Diximus ex parua sopor, & plusculo infania,

ultra.

infantia, sed largo ex potu mors contrahitur. Morion si drachma propinetur infatuare dicit Dioscorides. Nos id faciliter fecimus vino: quod his constat. Mandragorę radices accipito, in mustum adhuc feruens, & in bullas tumens demittito, operculum indito, aptoq; loco feruetur binis mēsi bus, quum eo indigueris, potui dabis, qui id hauserit, vbi multum profundo fuerit demersus somno, mente capitur, vt per diem non parum deliret, ac post somnum soluitur demētia, nec dānnum affert, multumq; fuerit voluptuosum videre, perichitami. Poterimus eodem modo

Solano manico dementare.

Stramonium diximus, cuius semina iam arida macerata in vino per noctem, ac drachma propinata in cyatho vini, sed ritē data, ne hominē offendat, post aliquas horas dementat, vt mirabiles visiones potori ostendat, iucundas, horribiles, & varias: vt vis, soluitur demētia post somnum, nec mali aliquid infert, si, vt diximus, rectē administratum fuerit. Possumus & eius semine in puluerem redacto, obsonia condire, subtiliter super ea spargendo, quantum tribus digitis prehendere poteris. Per diem satis iucundē insanire facit. Sed venefica vis tollitur soluta post somnum, vel tactis temporibus, & pulsibus aceto, ac limonum succo. Possumus & aliter

alienā solani specie idem efficere.

Quam herbam vulgō *bella donna* nūcupari diximus, hęc omnino pessima, cuius radice siccā drachma inter alia hoc habet speciminis, quod homines dementat innoxie, vt nil incundius sit tale spectaculum videre, tam deliras ineptias, & visiones, quę etiam soluitur post somnum, sed interdum cibum capere recusant. Hoc tamen premonemus has omnes radices assumptas, vel semina, vt diximus, iucundas imagines obuersari bibentibus facit, & si aliquid plusculum propinaueris, excessum hunc mentis in triduum retinebit, sed quadruplicatum mortem quoq; afferet. Vnde cautē cum his procedendum. Erat amicus, qui quoties libuisset, alijs spectantibus poterat

*Hominem reddere, vt sibi persuaderet in
auem mutari*

quamcunque, vel animal, & insanias ad libitum produ-
cebat: nam potionato quodam medicamento, nunc
videbatur ipsum se in piscem mutatum, atq; iactis brachij
in solo natabat, & nunc resillire, nunc verò submergi
videbatur, alterum verò in anserem conuersum, &
ore herbas conuellebat, ac dentibus terram percutie-
bat, vt anser, nunc verò canebat, nitebaturque alas mou-
ere. Hoc autem faciebat supra dictis plantis, nec ab his
hyosciamum secludebat, extractis per sua menstrua ef-
fentijs, admiscebatque ijs, de eorum artibus, corde, ce-
rebro, & alijs. Memini dum illa iuuenis experiret in
contubernalibus, eorum insania versabatur circa ea,
quæ prius comederant, & ex cibi qualitate imagines
obuersabantur. Vnus qui bouinam carnem multam
ingurgitauerat, non nisi boues in imaginibus obuer-
santes videbat, ab eis cornibus impeti, & alia eiusmodi.
Potionato etiam quodam medicamento vir in terra
proicitur, atq; vt submersurus brachia & pedes moue-
bat, nitebaturque se à morte eripere: vbi autem vis me-
dicamenti obfolescit, quasi qui è mari euaserit, naufragus
capillum & vestimenta comprimebat, vt inde aquam
exprimeret, anhelabatque quasi maximo sui labore à
maximo periculo euasisset, hæc & complura visus
iucundiora faciet curiosus inuestigator: sat fuerit mo-
dum attigisse.

Somnia clara, obscura, incunda, meticulosaq; inducere.

C A P. III.

NUNC quomodo insomnia læta, vel tristia, & vera
induci possint, doce: et entabimus. Sed vt rem cer-
tius efficere sciamus, non obfuerit causas prius cogno-
scere. Cibus ex concoctione (quod pro explorato habe-
ri debet) tabescit, & in vaporem soluitur, quem, calidi-
tate iuncta, in leue desciscere par est, quumque natura
in sublime feratur, aliquatenus attolli, & in cerebrum
per venas reduudare, vbi cerebrum perpetuo obrigeno
frigore,